

SPRAWOZDANIE Z COLLOQUIUM MUZEALNEGO
pt. „KIELICH PÓŽNOGOTYCKI Z KOŚCIOŁA BOŻEGO CIAŁA
W ELBLĄGU” (ELBLĄG, 10 WRZEŚNIA 2021)

W dniu 10 września 2021 r. Muzeum Diecezji Elbląskiej zorganizowało Colloquium Muzealne pt. „Kielich późnogotycki z kościoła Bożego Ciała w Elblągu”. Miejscem spotkania, w którym wzięli udział historycy sztuki, muzealnicy, konserwatorzy zabytków, osoby świeckie oraz duchowni, był elbląski kościół Bożego Ciała (obecnie Centrum Duszpasterskie Diecezji Elbląskiej). Wydarzenie to objął swoim patronatem biskup elbląski dr Jacek Jezierski.

Zgromadzonych w auli kościoła Bożego Ciała powitał ks. mgr Andrzej Starczewski, dyrektor Muzeum Diecezji Elbląskiej oraz Diecezjalny Konserwator Zabytków, a słowo pozdrowienia i wprowadzenia wypowiedział Biskup Elbląski. Przypomniano, że przeznaczony dla kościoła Bożego Ciała gotycki kielich (ok. 1500 r.), został w dniu 10 września 1967 r. w Gietrzwałdzie przekazany przez bp. Józefa Drzazgę jako dar diecezji warmińskiej Prymasowi Polski kard. Stefanowi Wyszyńskiemu. Dzięki życzliwości Muzeum Archidiecezji Gnieźnieńskiej zabytek ten powrócił na krótki czas colloquium do Elbląga i był tego dnia prezentowany uczestnikom spotkania w specjalnej ekspozycji na scenie auli kościoła Bożego Ciała.

Główną część colloquium stanowiły trzy wykłady. Pierwszy z nich pt. *Dzieje kościoła Bożego Ciała w Elblągu do 1945 roku* wygłosił ks. prof. dr hab. Wojciech Zawadzki (UKSW Warszawa, WSD Elbląg). Przypomnił on historię powstania szpitala i drewnianej kaplicy pw. św. Jerzego w Elblągu, którą zastąpiono w 1386 r. murem kościołem. W 1400 r. świątynia spłonęła, a w jej zgliszczeniach odnaleziono nietkniętą Hostię, dlatego odbudowany w tym miejscu kościół otrzymał wezwanie Bożego Ciała. Świątynia od poł. XVI w. do 1945 r. była własnością ewangelików.

Drugą z prelekcji, zatytułowaną *Nowatorska adaptacja ruin kościoła Bożego Ciała w Elblągu w latach 70. XX wieku*, wygłosił mgr inż. arch. Andrzej Macur (autor przedstawionego w tytule projektu adaptacji). Prelegent przypomniał o zniszczeniu świątyni w 1945 roku, a także o pomysły oraz kolejnych etapach przywrócenia jej do użyteczności jako spółdzielczego centrum kultury.

Trzeci z prelegentów dr hab. Michał Franciszek Woźniak – prof. UMK Toruń, wygłosił referat pt. *Kielich z kościoła Bożego Ciała w Elblągu i złotnictwo późnogotyckie w Prusach Królewskich*. Przypomnił zebranym, o bardzo wysokim poziomie późnogotyckiej sztuki złotniczej Prus Królewskich, a wcześniej Prus krzyżackich. Wskazał również, że zachowane do dziś przedmioty, w tym kielich z kościoła Bożego Ciała, są jednymi z najważniejszych zabytków złotnictwa Europy środkowej w omawianym okresie.

Zorganizowane w dniu 10 września 2021 r. colloquium poprzedziło zebranie nowo utworzonej Rady Muzeum Diecezji Elbląskiej, którą powołał do życia bp Jacek Jezierski. Gremium to ma dopomóc wypracować specyficzny profil muzeum diecezjalnego w Elblągu. Powinno ono bowiem współpracować z podobnymi placówkami kościelnymi, państwowymi, samorządowymi. Celem tej współpracy ma być zachowanie i ochrona dzieł sztuki i przedmiotów zabytkowych, mających związek z kultem religijnym oraz życiem chrześcijan na terenie Diecezji Elbląskiej.

Muzeum diecezjalne z siedzibą w Elblągu powstało 18 września 2002 r. na mocy dekretu pierwszego biskupa elbląskiego dr. Andrzeja Śliwińskiego († 2009). Posiada zatwierdzony statut, który uzgodniono z Ministerstwem Kultury. Tym samym placówka znajduje się w prowadzonym przez MKiDN wykazie muzeów.

Ks. dr Piotr Towarek

Wyższe Seminarium Duchowne w Elblągu

ORCID: 0000-0002-5809-5060